

ANNA TRATWAL¹

PAWEŁ DOPIERAŁA²

GWIDON TRATWAL³

¹ Instytut Ochrony Roślin — Państwowy Instytut Badawczy ul. Wł. Węgorka 20, 60-318 Poznań

² KWS Lochow Polska Sp. z o.o., Kondratowice, ul. Słowiańska 5, 57-150 Prusy

³ Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Słupi Wielkiej, Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Kościelnej Wsi

e-mail: a.tratwal@iorpib.poznan.pl

Zwiększenie odporności żyta na rdzę żdźbłową przy wykorzystaniu genetycznych i molekularnych narzędzi

Badania realizowane w ramach projektu „Zwiększenie odporności żyta na rdzę żdźbłową przy wykorzystaniu genetycznych i molekularnych narzędzi” finansowanego przez NCBIR, inicjatywa CORNET 191 th.

Żyto ozime (*Secale cereale* L.) odgrywa ważną rolę w programach hodowlanych niemieckich i polskich spółek i przedsiębiorstw hodowlanych. Jedną z najgroźniejszych chorób porażających żyto jest rdza żdźbłowa (*Puccinia graminis* f. sp. *secalis*). Powoduje ona straty w plonie wynoszące w zależności od roku i regionu od 10 do 50%. Ochrona żyta przed rdzą żdźbłową polega przede wszystkim na wykorzystaniu odmian odpornych oraz zastosowaniu zabiegów fungicydowych. Patogen do rozwoju potrzebuje wyższych temperatur (25–30°C w ciągu dnia i 15–20°C w nocy), a objawy porażenia chorobą widoczne są w późniejszych fazach rozwojowych żyta. W związku z tym nie jest możliwe równoczesne zwalczanie chemiczne rdzy brunatnej i żdźbłowej, natomiast wykonanie dodatkowych zabiegów połączone jest ze znacznym wzrostem kosztów produkcji.

Celem badań jest opracowanie molekularnych i genetycznych metod pozwalających na efektywne i szybkie wprowadzenie nowych, trwałych genów odporności na rdzę żdźbłową.

Doświadczenia zlokalizowane były w dwóch miejscowościach (ZDOO Kościelna Wieś i Zakład Hodowli Roślin Danko w Laskach). Do badań wykorzystano zestawy obiektów złożonych z odmian, populacji samoniezgodnych, linii wsobnych i populacji segregujących.